

§1. Vzájemná poloha kružnic, kruhů a lineárních útvarů

Pozn: Úloha požadující určení průniku dvou útvarů vede k řešení soustavy rovnic či nerovnic, ve kterých jsou zahrnuta analytická vyjádření těchto útvarů.

Př:

Je dána kružnice $k(S[2; 3, r = 5])$ a body $A[-3; -4]$ a $B[1; 6]$. Určete průsečík k s:

1. s úsečkou AB
2. s polopřímku AB
3. s přímkou AB

Kružnici vyjádříme: $(x - 2)^2 + (y - 3)^2 = 25$.

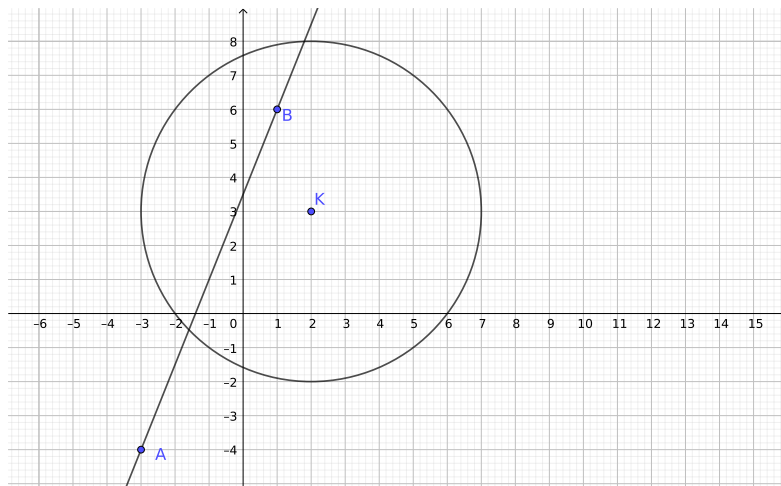
Přímku vyjádříme parametricky: $x = -3 + 4t; y = -4 + 10t | t \in \mathbb{R}$.

Dosadíme: $(-5 + 4t)^2 + (-7 + 10t)^2 = 25$

$$116t^2 - 180t + 49 = 0$$

$$t_{1,2} = \frac{180 \pm \sqrt{9664}}{232}$$

1. Úsečka: $t \in (0; 1)$. Zde leží pouze t_2 : tedy $\{[-3 + 4t_2; -4 + 10t_2]\}$
2. Polopřímka: $t > 0$: Zde leží obě dvě hodnoty: tedy $\{[-3 + 4t_1; -4 + 10t_1], [-3 + 4t_2; -4 + 10t_2]\}$
3. Přímka:
tedy $\{[-3 + 4t_1; -4 + 10t_1], [-3 + 4t_2; -4 + 10t_2]\}$

Př: 214/10:

1. $(x - 2)^2 + (y + 1)^2 = 100$
 $x = 0: y^2 - 6y = 0 \Rightarrow y^2 - 95 = 0 \Rightarrow y = -1 \pm 4\sqrt{6}$

$$\begin{aligned}
& A_1[0; -1 + 4\sqrt{6}] \\
& A_2[0; -1 - 4\sqrt{6}] \\
& y = 0 : ix^2 - 2x + 4 + 1 = 100 \Rightarrow y^2 - 4x - 95 = 0 \Rightarrow y = 2 \pm 3\sqrt{11} \\
& B_1[2 + 3\sqrt{11}; 0] \\
& B_2[2 - 3\sqrt{11}; 0]
\end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
2. \quad & (x - 4)^2 + (y - 3)^2 = 25 \\
& x = 0 : y^2 - 6y = 0 \Rightarrow y = 0 \vee y = 6 \\
& A_1[0; 0] \\
& A_2[0; 6] \\
& y = 0 : x^2 - 8x = 0 \Rightarrow y = 0 \vee y = 8 \\
& B_1[0; 0] \\
& B_2[8; 0]
\end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
3. \quad & (x + 3)^2 + (y + 4)^2 = 16 \\
& x = 0 : y^2 + 8y + 16 + 9 = 16 \Rightarrow y = -4 \pm \sqrt{7} \\
& A_1[0; -4 + \sqrt{7}] \\
& A_2[0; -4 - \sqrt{7}] \\
& y = 0 : (x + 3)^2 = 0 \Rightarrow x = 3 \quad B[3; 0].
\end{aligned}$$

Př:

214/13:

$$K : x^2 + (y - 3)^2 \leq 25$$

$$\begin{aligned}
1. \quad & \overleftrightarrow{HL} = \{[-4 + 4t; 8t] | t \in \mathbb{R}\} \quad (-4 + 4t)^2 + (8t - 3)^2 \leq 25 \Rightarrow 80t^2 - 80t \leq 0 \Rightarrow t \in \langle 0; 1 \rangle \\
& \{[-4 + 4t; 8t] | t \in \langle 0; 1 \rangle\} \\
2. \quad & \overleftrightarrow{HM} = \{[-4 + 12t; 4t] | t \in \mathbb{R}\} \quad (-4 + 12t)^2 + (4t - 3)^2 \leq 25 \Rightarrow 160t^2 - 120t \leq 0 \Rightarrow t \in \langle 0; \frac{3}{4} \rangle \\
& \left\{ [-4 + 12t; 4t] | t \in \left\langle 0; \frac{3}{4} \right\rangle \right\}
\end{aligned}$$

3. Analogicky

Př:

214/14:

$$y = 2x + c$$

$$(x - 3)^2 + (2x + c + 1)^2 = 4$$

$$x^2 - 6x + 9 + c^2 + 4cx + 2c + 4x^2 + 4x + 1 = 4$$

$$x^2 - 6x + 9 + c^2 + 4cx + 2c + 4x^2 + 4x + 1 = 4$$

$$5x^2 + (4c - 2)x + (2c + c^2 + 6) = 0$$

$$D = (4c - 2)^2 - 4 \cdot 5(2c + c^2 + 6) = -4c^2 - 56c - 116 = (c - (-7 + 2\sqrt{5}))(c - (-7 - 2\sqrt{5}))$$

- prázdný: $c \in (-\infty; -7 - 2\sqrt{5}) \cup (-7 + 2\sqrt{5}; \infty)$
- jednobodový: $c \in \{-7 - 2\sqrt{5}; -7 + 2\sqrt{5}\}$
- výcebodový: $c \in (-7 - 2\sqrt{5}; -7 + 2\sqrt{5})$